

Семенюк С.В.

викладач,

Київський національний торговельно-економічний університет;

аспірант,

Інститут проблем виховання НАПН України

**ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕКСТІВ
У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
СТУДЕНТАМИ ЗВО**

У процесі підготовки сучасних фахівців для роботи у галузі економіки, фінансів, менеджменту та маркетингу велике значення має опанування студентами значного обсягу професійної лексики, що дозволяє їм підвищити свою цінність як спеціалістів, а також вільно конкурувати на ринку праці. Розвиток міжкультурних зв'язків та ділових відносин між країнами вимагає від економістів, фінансистів, маркетологів постійного набуття нових знань та опрацювання значного масиву інформації для прийняття рішень у певних бізнес-ситуаціях. Під час практичної діяльності у сфері бізнесу необхідно вміти швидко аналізувати інформацію іноземною мовою, мати розвинуті комунікативні навички, обмінюватись досвідом та використовувати набір певних знань, що допомагають розширювати можливості для професійної діяльності і налагоджувати стосунки для ефективної співпраці у бізнес-середовищі.

Оволодіння навичками перекладу англомовних економічних текстів є невід'ємною частиною практичних занять у процесі вивчення курсу іноземної мови за професійним спрямуванням. Необхідність такого напрямку роботи обумовлена тим, що фахівці економічної сфери повинні розуміти зміст англомовних текстів під час читання або діалогічного мовлення, виокремлювати основну думку тексту, формувати власні висновки, робити критичний аналіз інформації. Прийоми для перекладу англомовних економічних текстів обираються виходячи з певних властивостей економічних текстів, серед яких: наявність великої кількості спеціальних термінів, бізнес-ідіом,

фразових дієслів, а також абревіатур і власних назв. Характерним для текстів економічного спрямування є їх офіційно-діловий та науково-публіцистичний стилі.

Економічні тексти містять багато спеціальних термінів, тому базовою умовою для початку перекладу студентами є попереднє опрацювання спеціальних економічних термінів, таких як, наприклад: «joint venture», «hostile takeover», «stock exchange», «joint-stock company», «mortgage», «foreign exchange services», «subsidiary», і т. д. [3, с. 255–475]. Попередня робота з лексикою дозволяє уникнути при читанні і перекладі економічних текстів таких ситуацій, коли переклад є незрозумілим і позбавленим змісту. На першому місці є адекватність та еквівалентність перекладу. Отже, наявні базові знання з економіки, а також знання спеціальної лексики дозволяють студентам зробити переклад англomовного економічного тексту найбільш точно. Розглядаються деякі прийоми перекладу спеціальних термінів, такі як дослівний переклад, семантичний еквівалент або функціональний аналог, описовий переклад, поєднання кількох прийомів перекладу, або повне копіювання [2, с. 30]. Здійснення перекладу без врахування контексту і специфіки економічних текстів впливає на точність і адекватність перекладу.

Варто зазначити, що виконання перекладу англomовних економічних текстів іноді полегшується тим, що певна частина термінів у діловій мові є запозиченою з англійської мови, так, наприклад, слова «marketing», «management», «hedging», «front-office», «dividend» [3, с. 137–293]. Треба приймати до уваги, що значення таких слів потрібно перевіряти через існування «фальшивих друзів перекладача», або міжмовних омонімів, які мають однаковий вигляд на письмі або звучання, але позначають різні речі, наприклад, «accurate» (точний) або «interest» (відсоток), «data» (дані, інформація) і викликають помилки у перекладі.

Для англomовних економічних текстів характерним є вживання бізнес-ідіом та їх емоційне забарвлення. В процесі розвитку англійської мови, лексика постійно доповнюється і збагачується новими ідіоматичними висловами. Переклад бізнес-ідіом може здійснюватися шляхом цілісного перетворення [1, с. 75]. Вживання бізнес-ідіом є також природнім в процесі комунікації з англomовними

бізнес-партнерами. Проте, виходячи з практичного досвіду, вживання ідіом під час переговорів з діловими партнерами, які не є носіями мови, може погіршувати розуміння і ускладнювати вирішення важливих бізнес-питань, отже, адекватна і точна передача змісту є на першому місці. Адекватність перекладу слугує досягненню певної мети отримання інформації або комунікації, а результат перекладу обумовлений низкою факторів, в тому числі наявністю базових професійних знань в галузі економіки і знання про культури інших країн.

Частиною роботи з англomовним економічним текстом є переклад фразових дієслів. Особливістю перекладу фразових дієслів є те, що їх неможливо перекласти, розділивши на складові, тобто вони сприймаються як єдине семантичне ціле. Фразове дієслово складається з двох частин: дієслова і «прислівникової частки»; а значення фразового дієслова відрізняється від значення двох частин, взятих окремо [4, с. 12]. Бізнес-ідіоми часто вживаються в англomовних економічних текстах, наприклад, «to branch out» (розширювати, урізноманітнювати діяльність), «to take smb. on» (набирати новий персонал), «to roll out» (впроваджувати на ринок новий продукт), і «to bail out» (підтримувати, надавати фінансову допомогу).

Англomовні тексти економічного спрямування містять багато абревіатур (наприклад, CEO, WTO, M&A, IMF, GDP і т.д.), переклад яких здійснюється, виходячи з контексту. Серед прийомів перекладу, в залежності від виду абревіатури, використовуємо транслітерацію, транскрибування, розшифрування компонентів і переклад повної форми.

Таким чином, слід виокремити наступні особливості англomовних економічних текстів: наявність спеціальних термінів, бізнес-ідіом, фразових дієслів, абревіатур, використання офіційно-ділового та науково-публіцистичного стилю. Виходячи з вищезазначених характеристик англomовних економічних текстів, вважаємо, що можна виділити деякі особливості перекладу економічних текстів у процесі вивчення курсу іноземної мови за професійним спрямуванням студентами ЗВО. По-перше, наявність базових знань з економіки покращує якість перекладу і сприяє кращій передачі змісту

англомовного тексту українською мовою. Необхідною є робота зі спеціалізованими словниками, що містять переклад економічних, фінансових, бухгалтерських термінів або тлумачними бізнес-словниками. По-друге, переклад здійснюється з урахування специфіки економічних текстів і в рамках контексту. Отриманий переклад має відповідати його меті, яка може включати вирішення певних бізнес-ситуацій, тому потребує точності і адекватності. По-третє, розвитку навичок перекладу англомовних економічних текстів безумовно сприяє постійне опрацювання англомовних джерел, в тому числі: Financial Times, BBC News, The Guardian, яке включає переклад спеціальних економічних термінів, фразових дієслів, ідіоматичних висловів, виокремлення і переклад певних граматичних структур.

Список використаних джерел:

1. Овсянников В.В. Переводческие проблемы терминологии английского. *Язык и культура*. Выпуск 7. Том VIII. Теория и практика перевода. Киев : Издательский Дом Дмитрия Бурого, 2004. С. 75–59.
2. Фурт Д. Переклад економічної термінології з англійської мови українською: лексико-семантичний аспект. *Теоретичні й прикладні проблеми сучасної філології*. Выпуск 8. Частина II. С. 28–33. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1631/1/Furt_article_17_2019.pdf (дата звернення: 12.12.2021).
3. Longman Business English Dictionary. Pearson Education Limited, 2000. P. 533.
4. Swan, Michael. Practical English Usage. Oxford University Press, 2016. P. 361.
5. Really Learn 100 Phrasal Verbs for Business. Oxford University Press, 2005. P. 116.